Nro 208.
D. 31. Sierpnia.
WTOREK.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Pobyt Króla Stefana w Połocku 1579.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Trwa ciągle łagodna *Pogoda*. Wiele osób zwiedza *Marymont*, miejsce to coraz bardziej iest przyiemnieyszem, upiększono ie, a w namiocie przed *Kaskadą* Goście mogą dostać wszelkich napoiów i chłodników, można także obstalować obiady i kolacje.

Wczorajszej nocy żyć przestała ś:p: JPani *Marja Wilhelmina* Wdowa *Mees*, z domu *Wiltzhumb*. Przez lat kilka Publiczność *Warszawska* widziała tę wzorową Artystkę na scenie Teatru *Francuzkiego*. Jej rzadki talent stawiał ią wrzędzie pierwszych Aktorek grywaiących role Matek w Komedji; w pożyciu domowem była wzorem przyiazni i cnot wszelkich. Żyła lat 66. Jutro o godz: 10tej rano zwłoki iej przeniesione zostaną do Kościoła S. *Krzyża*.

Dziś w nocy po godz: 3, wszczął się pożar przy ulicy *Marszałkowskiej* pod Nro. 1379, natychmiast dany ratunek ochronił przyległe drewniane zabudowania, spaliły się tylko Chlewki. —

Wczoraj w iednej z Posesji w *Aleach*, służąca daiąc Ptaszkom pokarm, stanęła w oknie dla dostania klatek, przechyliła się i wypadła z pierwszego piętra, lecz szczęściem ten przypadek wcale niebył dla niej szkodliwym.

z *Siedlec, d. 26 Sierpnia*.— w Dniu 16tym Sierpnia, odbyło się tu powtórne Zgromadzenie Gminne Powiatów *Siedleckiego* i *Węgrowskiego*, pod laską W.JX. *Żebrowskiego* Proboszcza *Mokobodzkiego*; na którem obranym został Deputowanym na Sejm Królestwa Polskiego, JW. Antoni *Kuszell* Dziedzic *Zeliszewa*.

w Guberni *Podolskiej*, Powiecie *Uszyckim* płynie rzeka *Parnawa* od wśi *Tymny* do Miasteczka *Dunaiowiec* i dalej, wpada w *Dniestr*, na niej są Młyny które w największe upały i mrozy mielą. O kilka werszt niżej *Tymny* na gruntach do wśi *Nesterowiec* należących, rzeka ta formuie staw duży iednę werstę długości, a 260 kroków szerokości maiący; Staw ten przez lat siedm regularnie trwa i wiele ma w sobie wody, lecz po siedmiu latach w przeciągu miesiąca iednego woda zupełnie wnim niknie w gruntach i staw ze szczętem osycha, równie i rzeka *Tarnawa* niknie w tem miejscu, dopiero o kilka werst niżej z ziemi wydobywa się i dalej wznacznem korycie płynie. Gdy woda zniknie i staw całkiem osuszy, przez lat siedm nic wody na tem miejscu niema i w pierwszym i drugiem roku ziemia ta wprzódy pod wodą będąca, zasiewa się *Żytem, Konopiami i Kukuruzą* (gdyż inne zboże przez pulchność ziemi niedojrzale wylęga), od trzeciego zaś aż do śiódmego roku wszelkie zboże najpiękniejsze toż stawisko rodzi. Po upłynionych siedmiu latach woda która w ziemi zniknęła, znowu przybywa i w przeciągu miesiąca powyższe stawisko zalewa i na nowo staw duży w temże miejscu tworzy. Staw ten nigdy nie zarybia się, iednak, łowią

się w nim *Szczupaki*, *Liny*, *Okunie* e t: c: Znowu w lat siedm woda wysycha i pole bardzo urodzaine zostawuie, i tak od dawnych czasów regularnie na temże miejscu iest na przemian przez lat siedm staw duży i rybny, a przez drugie lat siedm pole bardzo urodzajne. — Wieś *Tymna* należała dawniej do Xiążęcia Rzeczy Niemieckiej Karola de *Nassau Sigen*, Admirała flotty *Rossyjskiej*, Granda *Hiszpańskiego*, Jenerała *Francuzkiego*, rozlicznych Orderów Kawalera i pensionowanego przez wiele Dworów *Europejskich*, który tyle był głośnym przez swe podróże po całej prawie Ziemi i przez znakomitą odwagę ukazaną w licznych bitwach na morzu i na lądzie. Żywość iego charakteru kazała mu szukać niebespieczeństw i walki, i niebyło wojny za iego życia w *Europie* ażeby on uczestnikiem a często Dowódcą pod rozmaitemi Sztandarami nie znajdował się na niej, tak iż mówiono „że niema wystrzału z działa w *Europie* ażeby *Xże de Nassau* przy nim niebył." Będąc w *Afryce* zabił ogromnego dzikiego *Tygrysa*, który rozproszywszy mały orszak Xięcia na Jego życie nastawał. Przez lat 40 wiodąc takie życie pełne przygod, ożenił się nakoniec z *Polką* Hrabianką *Gocką* ostatnią z tego Domu i osiadł w *Tymnie* na *Podolu* o 4 mile od *Kamieńca*, gdzie w największej ciszy aż do dni swych końca mieszkał. Umarł tamże przed kilkunastu laty, zwłoki Jego spoczywaią na małym Smętarzyku w *Tymnie*. Testamentem zalecił ażeby na grobie iego kwiaty się pielęgnowały, a dwóm Wieśniaczkom pilnuiącym ie, ażeby dawane były posagi ze Dworu. — w *Tymnie* iest także Kościół w którym do dziś dnia trzy Msze odprawiaią się co tydzień za Króla *Jana Sobieskiego*. (Szczątki Pałacu i góry, w *Warszawie* przy ulicy *Tamka* zwane dotąd *Dénasowskie*, należały do tego Xcia mieszkaiącego długi czas w *Warszawie*, Pałac ten stawiany był przez *Gockiego* Woiewodę *Podlaskiego*. — Między obrazami umieszczonemi w pokoiach Króla S t a n i s ł a w a A u g u s t a w letnim Pałacu *Łazienkowskim*, był rzadkiej piękności obraz wystawiaiący tegoż Xcia *de Nassau* gdy zabiia Afrykańskiego Tygrysa).

Księgarnia N. *Glücksberga* odebrała następuiące nowe K siążki *Angielskie*: William Godwin, History of the commonwealth of England. zł: 41. — The loves of the angels, a poem by Thomas Moore. zł: 8. — Elegant extracts, Prose, Epistle and Poetry etc: 18 tomów, zło: 263. — Modern Traveller 18mo. plates. 1 and 2. (Palestine Part 1 and 2.) zł: 16.

Artykuł nadesłany, z pod Błonia.

Przyiaciel mój mieszkaiący w Warszawie, od którego miewałem zawsze dokładną wiadomość, o dziełach nowo-wychodzących, przesłał mi nie zbyt dawno iakoby treść najpóźniej zjawionego dziełka w tych słowach zawartą:

La, la, la, la, hoca, hoca,
Uf, uf, torba słów i proca!.

Gdy iednak nieszczęściem, drogi ten przyiaciel iuż nie żyie, a dla mnie pomimo niewymównej ciekawości, odgadnienie dzieła staie się niepodobnem; upraszam przeto wszystkich czcicieli nauk, aby za ich łaską rozwiązanie tej Zagadki przez Kurjera także dojść mnie mogło. — . A.

Niżej podpisani poczytuiemy za obowiązek, złożyć publicznie najczulsze podziękowanie W. *Hánard* Doktorowi, który wyprowadził Córkę naszą 6 lat maiącą, z ciężkiej słabości. Była ona paraliżem naruszona, przez 12 godzin zostawała iakby bez duszy, utraciła mowę, i władze w ręku i nogach, a co najgorsza że dostała okropnych konwulsji, które zagrażały zapaleniem mózgu. Jednakże W.

Hanard usilnego dołożywszy starania, dokazał iż temu dziecięciu dawne przywrócił zdrowie a Rodzicom prawie iuż umarłą Córkę.

Stanisław *Sommer* z Żoną.

Stopni ciepła d, 28 Sier: 18. d, 29 i 30, 19.

R O Z M A I T O Ś C I.

Gazety *Londyńskie* donoszą że bliskie są końca układy między Królem *Portugalskim* a Synem Jego teraźniejszym Cesarzem *Brezylskim*. Słychać że pretensje *Portugalji* do *Brezylji* prawie iuż są załatwione, zostaie tylko do ułatwienia najważniejszy artykuł to iest: zupełne uznanie przez *Portugalją* niepodległości *Brezylji* przy zachowaniu praw domu *Braganza* do Tronów tych obu kraiów, czyli raczej oto zachodzi największa trudność, iak ma nastąpić po zgonie obu Monarchów, czy obie korony będą na iednej głowie, czy każdy kraj oddzielnego mieć będzie Monarchę. — Cesarz *Austrjacki* wydał wyrok, uwalniaiący Żydowskich rolników mieszkaiących w *Galicji* od prawnie ustanowionego poboru Koszernego, zacząwszy od 1 Lipca r. b. lecz tylko tych którzy prócz gospodarstwa wiejskiego nietrudnią się handlem ani innym iakim rzemiosłem. — w *Rzymie* d. 1 m. b. rozpoczęły się *Missje*. Tamże d. 31 Lipca XX. *Jezuici* z wielką uroczystością obchodzili święto swego Fundatora S. *Jgnacego Loioli*. — D. 9 b. m. ukończył się Sejm *Norwegski* w obec Królewicza Następcy Tronu *Szwedzkiego*. — Ospa naturalna gwałtownie rozszerza się w *Norwegji*. Mnóstwo Dziatek przez to postradało życie. — Między rządem *Duńskim* a *Angielskim* zawarto traktat handlowy, podobny do tego iaki niedawno był zawarty między *Anglją* a *Prusami*, słychać że takiż zawarty będzie między *Anglją* a Królestwem *Niderlandzkiem*. — z *Jamaiki* coraz smutniejsze dla rządu *Angielskiego* dochodzą wiadomości, gdyż bunty wszczęte między *Murzynami* nietylko że dotąd nie są uśmierzone, ale coraz bardziej staią się niebezpiecznemi. Kommissja wyznaczona przez *Parlament Angielski* do rozpoznania stanu *Irlandji* prawie iednomyślnie oświadczyła iż iedynym środkiem przywrócenia tam spokojności być może nadanie *Katolikom* takich praw i swobód iakich używaią tameczni *Protestanci*. —

Sławna Pani *Żanli* (*de Genlis*) wydawszy iuż przeszło 100 tomów dzieł rozmaitych, i maiąca teraz lat blisko 80, ieszcze nieprzestaie pisać, ogłosiła teraz pamiętniki w 6 tomach, każdy po 450 stronnic. „Zostawić po sobie pamiątki których nieśmielibyśmy wydać za życia iest to (mówi ona w prospekcie) poddać w wątpliwość czy są rzetelnie pisane.” — Wyrachowano że sztuki wyzwolone są uprawiane w *Paryżu* w następuiącym stosunku: 7miu *Malarzy* na iednego *Poetę*, a 9ciu *Poetów* na iednego *Kompozytora Muzyki*. Podług takowej rachuby byłoby 4,000 Malarzy, 500 Poetów lub Autorów, a tylko 50 Kompozytorów Muzycznych. — Najmodniejsze Szpic rózgi do iazdy konnej maią zamiast rączki, główkę *Lorda Byrona*, a Szpilki do gorsów maią główkę Pani *Staël*. Suknie *Lila* z materji morowej z garnirowaniem *à la Neż* są bardzo w modzie. Niewidać na Kapeluszach wiele kwiatów, pióra zajmuią ich miejsce. Najmodniejsze rękawki krótkie nazywaią się *Dyanny*, są one nakształt Greckich. Bransoletki modne są stalowe i wystawiaią girlandę z mirtu, na cal są szerokie. Pelerynki z muślinu klarownego bardzo są w modzie, ozdobione zębami długiemi z takiegoż muślinu. — w Prowincjach *Nad reńskich* pola bywaią niszczone od *Slimaków* i innego rozmaitego owadu, iest domysł że to ma być pewny rodzaj *Szarańczy*, albo tak zwanych *Swierszczów*, które

tylko w nocy wyłażą z ziemi i niszczą pola, przeto bardzo trudno ich można złapać. Tegoroczna zbyt łagodna zima pomnożyła takowy owad, a ieśli i następna zima będzie także lętka, zboże w polu zupełnie zostałoby zniszczone. — w *Munich* Prof·sor *Gruithujsen* ogłosił bardzo ciekawą rozprawę dowodzącą że na *Xiężycu* są istoty rozumne, gdyż dostrzeżone są na tym planecie rozmaite budowy, wały, świątynie etc: które niemogą być dziełem iak tylko istot obdarzonych rozumem.—w Wielu miejscach we *Włoszech* pierwszych dni Sierpnia takie nastąpiło zimno, iż musiano przydziewać suknie zimowe.—Donoszą z *Stambułu* d. 15 Lipca, że Poseł *Perski* wybiera się na powrót, gdyż powstało iakieś nieporozumienie między tym Posłem, a Ministrami Tureckiemi, w ogólności obie strony nie są z siebie kontente. —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Zalewski Wawrzeniec Oby. z Obw: Sejneń·kiego. — Poletyłło Jan Kasztelan. — Szylerowa Konegunda Oby: z Goździkowa. — Zakrzewska Oby: z Płocka. — Łubiński Jan Hrabia z Guzowa. — Brzesiński Wojciech Assesor z Poznania. — Rościszewski Jan Oby: z Pączkowa. — Karska Tekla Obyw: z Pułtuskiego. — Józefowicz Wilhelm Dyr: K. O: z Szczuczyna. — Sierakowski Kaietan Hrabia z Lipnowskiego. — Lenc Jan Oby: z Chełmna. — Żeliński Bonewentura Oby: z Chełmna. — Łęska Weronika Szambelanowa z Wilna. — Podhorodyński X. Biskup z G. Wołyńskiej. — Potulicka Hra: z Łukowskiego. — Chrystiani Dyr: Dr. i M. z Brześcia. — Zamojski Andrzej Hrabia z Jadowa. — Sagatyński Henryk Oby: z Lwowa. — Rzewuski Michał Hrabia. — Sołtyk Stanisław Hrabia z Chlewisk. — Tokarski Michał Mecenas z Kutna. — Linowska Kasztelanowa z Jułowic. —Ranewal Ministrowa Fran: —Koźmian Radca Stanu z Lubelskiego

DONIESIENIA.

Mam zaszczyt donieść Osobom które raczyły zaszczycić mnie swem zaufaniem, że rozpocząłem na nowo dawanie lekcji, i że nadal przyjmuię Pensjonarzyszów. Le Fort, *na Krakowskiem Predmieściu Nr 451 na drugiem piętrze.*

Położony Dom w Warszawie przy ulicy Danielowiczowskiej pod N 616, iest do sprzedania z wolnej ręki. Chęć maięcy nabyć takowy, najdokładniejszą względem tegoż kupna powziąść każdego czasu Informacją u zarządzaiącego tym Domem i tamże zamieszkałego na pierwszym piętrze, wchodząc na dziedzincu po lewej stronie.

Dnia 3 Września r. b. o godzinie 10 rano przy ulicy Rybaki pod Nr 2560, wskutek zaiecia prawnego przez publiczną licytacją sprzedawać się będzie Drzewa sosnowego kloców 300, Drzewa takiegoż w szczepach sążni 200, Cegły palonej 6.000, Wapna beczek 6, przytem różne Meble gospodarskie i Lustra, za gotowe pieniądze — Onufry *Zaborowski K. S.*

☞ *Podpisany ma honor donieść Szano: Publiczności, iż wystawiwszy Młyn Konny, wyrabia na nim najprzedniejszą Mąke: Marymontską, Montową, Francuzką e.t.c., taż Mąka przedaie się na Korce, Cwiercie i t. d. w Słepie pod Nr 784 przy ulicy Elektoralnej, cena Mąki zastosowana do tanności zboża — Fryderyk R o e s l e r.*

Pewna Osoba życząc sobie widzieć się z Sukcessorami ś p. Jana Kantego Maszkowskiego, aby im udzielić niektórych objaśnień w okoliczności ich tyczącej, uprasza aby raczyli zgłosić się do niej pod Nr 393 Lit: A. na Krakowskie Przedmieście do Rządcy domu.

☞ Pewna Gospodyni urodzona i wychowana w Niemczech, maiąca najlepsze świadectwa, życzy przyiąć przy kilku Familjach utrzymania iak najdokładniej *Pralni.* Wiadomość w Drukarni Kurjer.

Pewny Kawaler umieiący z reguł iezyk Polski, Łaciński, Francuzki, Niemiecki, Pedagogją i inne nauki, maiący świadectwa moralności, podejmuie się na Guwernera; ktoby potrzebował niech się zgłosi do Drukarni Kurjera.

Podpisany uwiadamia PP. Fabrykantów *Sukna* i Postrzygaczów, iż odebrał w kommis partją Nożyc do postrzygania *Sukna* z najlepszych Fabryk z *Pfalcji.* Karól Fry: *Dykiert* ulica Długa N. 556.

Wczoraj wyciągnięte Nra 30. 83. 77. 46. 47.

Teatr. Jutro w Sali Konserwatorjum, Koncert Pani S. *Brice* i P. *Quagliarini.*